

Stiesdal SkyClean A/S
Vejlevej 270
7323 Give

Frichs Pyrolysis ApS
Egeskovvej 3
8700 Horsens

Randers Kommune
Natur og Miljø

Telefon +45 8915 1515

jord@randers.dk
www.randers.dk

Dato: 8. april 2025/Journalnummer: 09.08.26-P19-7-25

Tilladelse iht. Miljøbeskyttelseslovens § 19 til udbringning af biokul ved Bruuns Plantage Vej 1, forsøgsordning med nedfældning af biokul.

Randers Kommune har d. 18-2-2025 modtaget ansøgning om tilladelse til nedfældning af biokul ved Bruuns Plantage Vej 1, 8970 Havndal. Ifølge gødningsplanen for Gårdejer Niels Åge Virenfeldt Nørager, skal biokullet udbringes på Mark nr. 16 ved Tuerne 7, matrikel 29ø, og del af matrikel 29h, Udbyneder By, Udbyneder, se figur 1, med dennes underskrevne tilsagn.



Figur 1 Rødt markerer området hvor biokullet skal nedfældes

Afgørelse

Randers Kommune meddeler hermed tilladelse, efter Miljøbeskyttelseslovens § 19¹, til nedfældning af biokul på markareal, "Mark 16" ved Tuerne 7, 8970 Havndal tilhørende Niels Åge Virenfeldt Nørager.

Tilladelsen gives på baggrund af ansøgningen og øvrige oplysninger til sagen, jf. beskrivelsen i afsnittet 'kommunens bemærkninger' samt bilagene til denne tilladelse.

Tilladelsen er gældende fra dags dato til projektets afslutning, ultimo juni 2025.

Tilladelser efter miljøbeskyttelseslovens § 19 kan jf. lovens § 20 til enhver tid ændres eller tilbagekaldes uden erstatning, såfremt der er fare for forurening af f.eks. vandindvindingsanlæg eller risiko for miljøet i øvrigt.

Tilladelsen er udarbejdet efter Miljøstyrelsens udkast til vejledende udtalelse om udbringning af biokul til jordbrugsformål².

Baggrund, ansøgers oplysninger

Ansøger, Stiesdal SkyClean A/S, oplyser, at de ønsker at teste nedfældning af biokul pulver fra SkyClean anlægget hos Agrienergy i Vrå. Biokullet er fremstillet på basis af biogas restfibre. Biokullet skal testes på 5 hektar marker, hvor der i 2024/25 skal dyrkes vårbyg, med 3 tons/ha, i alt 15 tons. Testen har til formål at teste en biokul nedfælder udviklet af Lykke Smeden for Frichs Pyrolysis ApS. Frichs Pyrolysis har endnu ikke produceret en tilstrækkelig mængde biokul på deres anlæg, hvorfor Stiesdal har leveret biokul pulver fra SkyClean anlægget hos Agrienergy i Vrå til formålet.

Stiesdal SkyClean skriver videre, at biokullene ikke tilfører jorden større mængder tungmetaller end det vil være tilfældet med udgangsmaterialet, afgasset biomasse fibre og vil overholde de relevante grænseværdier. Pyrolyseprocessen udføres ved høj temperatur (600 °C) og betinger, at PAH og andre miljøfremmede stoffer enten ikke er til stede eller vil overholde de relevante grænseværdier.

Vilkår for tilladelsen

1. Testen skal udføres som beskrevet i ansøgningen af d. 17/2 2025, jf. bilag 1.
2. Biokullet skal bruges på et areal med dyrkning af vårbyg eller ligende afgrøde hvorfor udbringningen af biokullet får et jordbrugsformål³.
3. Mængden af fosfor i biokul per hektar må ikke overstige fosforloftet som er 30 kg P/ha.

¹ Lovbekendtgørelse 2024-10-11 nr. 1093 om miljøbeskyttelse (Miljøbeskyttelsesloven)

² <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69572>, Udkast til Miljøstyrelsens vejledende udtalelse om udbringning af biokul til jordbrugsformål, 13. januar 2025

³ Biokul der ikke bruges til jordbrugsformål skal muligvis ansøge om miljøgodkendelse efter §33 i MBL

4. Biokullet analyseres for cadmium, kviksølv, bly, nikkel, chrom, tørstof, total fosfor, kalium, pH og PAH, se vilkår 6
5. Der må ikke udbringes mere biokul end at næringsstofferne (bl.a. fosfor, kvælstof og svovl) kan optages af den efterfølgende afgrøde på arealerne. De til enhver tid gældende øvrige begrænsninger for udbringning af næringsstoffer (fosfor og kvælstof) skal overholdes
6. Biokullet skal overholde følgende grænseværdier der tager udgangspunkt i bioaskebekendtgørelsen og slambekendtgørelsen:

Parametre	Grænseværdi (mg pr. kg tørstof biokul)	Jordkvalitetskriterie ⁴ (mg pr. kg tørstof jord)
Kviksølv	0,8	1
Bly	120	40
Nikkel	60	30
Chrom	100	500
Cadmium	5	0,5
Kalium	125.000	-
pH	6-11 ⁵ (Vandigt ekstrakt)	-
Σ PAH (ΣAcenaphthen, Phenanthren, Fluoren, Fluoranthren, Pyren, Benz(b+j+k)fluoranthren, Benzo(a)pyren, Benz(ghi)perylen, Indeno(1,2,3-cd)pyren)	12	<4 ⁶

7. Arealer som får tilført biokul må ikke indeholde mere tungmetal og tjærestoffer end at jorden efterfølgende kan overholde jordkvalitetskriterierne

⁴ Liste over kvalitetskriterier i relation til forurennet jord, Miljøstyrelsen, Opdateret juli 2021, https://mst.dk/media/twgdiftx/liste-over-jordkvalitetskriterier-juli-2021_final-rev.pdf

⁵ Ifølge bioaskebekendtgørelsen skal pH i vandig opløsning være mellem 6-8, se dog afsnittet om kommunens bemærkninger sidst i tilladelsen

⁶ Tabel 3 i BKG 2018-06-27 nr. 1001 Anvendelse af affald til jordbrugsformål

8. Udbringning af biokul må ikke give anledning til støvgener
9. Kommunen kan, hvis det vurderes at jordkvalitetskriteriet for at areal eller biokul ikke er overholdt, kræve prøveudtagning og analyser af jorden til dokumentation for at kravene er overholdt. Prøver skal udføres af en uvildig prøveudtager, og analyser skal udføres akkrediteret
10. Efter udbringning skal der indsendes en opgørelse, over udbragte mængder på arealerne, til Randers Kommune. Opgørelsen skal vedlægges analyseresultater på den anvendte biokul
11. Denne tilladelse er, efter den er meddelt, gældende frem til ultimo juni 2025

Vurdering

Grundvand og drikkevandsinteresser

Projektområdet ligger ikke i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) eller i indvindingsopland til alment vandværk. Afstand til nærmeste sø er ca. 220 m SØ for nedfældningsarealet.

Der er inden for projektområdet ikke V1 eller V2 kortlagte arealer efter jordforureningsloven. Området ligger udenfor Randers Kommunes områdeklassificering.

Ved overholdelse af de i vilkårene nævnte begrænsninger, prøvetagning, krav til analyser vurderer Randers Kommune, at nedbringning/nedfældning af biokul ikke vil udgøre en miljømæssig risiko for forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

Randers Kommune har modtaget analyseresultater for den biokul som ønskes at blive brugt på "Mark 16", se bilag 2. Analyseresultaterne overholder jordkvalitetskriterierne og PAH. Der er desuden analyseret for dioxiner og PFAS og igen, hvis detekterbar, overholder analyseresultaterne grænseværdierne.

Biokullet bliver af Randers Kommune vurderet til ikke at udgøre en fare for jord, overfladevand eller grundvand.

I tilladelsen har Randers Kommune lagt vægt på, at der er tale om et projekt med en væsentlig samfundsmæssig interesse, hvor biokullet bruges til jordbrugsformål og aktiviteter for nedfældning er af midlertidig karakter.

Samlet vurderer Randers Kommune, Miljø og Teknik, at den miljø- og sundhedsmæssige risiko ved det ansøgte projekt er minimal og acceptabel.

Kommunens bemærkninger til sagen

Tilladelsen gives med den viden som er tilgængelig dags dato. Miljøstyrelsen har 13. januar 2025 udgivet en vejledende udtalelse til udarbejdelse af en § 19-tilladelse efter Miljøbeskyttelsesloven.

I udtalelsen gøres der opmærksom på: "Miljøstyrelsens opfattelse, at marken ved udbringning af biokul til jordbrugsformål ikke udgør et anlæg i godkendelsesbekendtgørelsens forstand. Nyttiggørelse af biokul på landbrugsjord kan derfor ikke indføres under et listepunkt." Der henvises til, at biokullet kan sidestilles med et gødskningsprodukt, hvorfor der ikke skal udarbejdes en VVM-screening, jf. §11⁷. Hvis udbredningen af biokullet dog ikke har et jordbrugsformål, så skal der sandsynligtvis ansøges om miljøgodkendelse fordi biokul ikke kan henføres til bilag 1 i bekendtgørelsen "Affald til jordbrugsformål" (slambekendtgørelsen).

Ifølge Miljøstyrelsens udkast, skal Randers Kommune udarbejde en § 19-tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven for stoffer, produkter og materialer, der skal anvendes til jordbrugsformål, og skal have en konkret tilladelse hos kommunen, før udbringningen sker, såfremt der kan ske forurening af grund-, overflade- eller drikkevand samt, jord eller undergrund.

Kommunen skal vurdere hvilke krav/vilkår, der skal gælde for §19-tilladelsen med afsæt i forskellige bekendtgørelser og Randers Kommune udvælger vilkår fra disse bekendtgørelser, som efter Miljøstyrelsens vejledning, også bør indeholde et forsigtighedsprincip.

Biokullet skal vurderes, ifølge Miljøstyrelsens nuværende vejledning, i forhold til udspretningsstedet, indholdet af tungmetaller og PAH, og gerne, for dioxiner, PFAS og VOC'er.

Analyseresultaterne for biokullet, til denne §19-tilladelse, sammenholdes med grænseværdier stillet i bekendtgørelserne, Affald til jordbrugsformål⁸ og Bioaskebekendtgørelsen, og overholder godkendelseskravene med en stor sikkerhedsmargin.

Indholdet af stofferne nævnt i vilkår 4 skal overholde grænseværdier, jf. bilag 4 i bioaskebekendtgørelsen⁹ og arealer, som får tilført bioaske, må ikke indeholde mere tungmetal end angivet i bekendtgørelsens bilag 6¹⁰.

I bioaskebekendtgørelsens bilag 4, kan det læses, at pH skal være mellem 6-8 i vandig opløsning. Oplysninger fra SEGES¹¹, beskriver at pH-værdien fra biokul er relativ høj,

⁷ Lovbekendtgørelse 2023-07-10 nr. 1053 om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag

⁸ Bekendtgørelse 2018-06-27 nr. 1001 om anvendelse af affald til jordbrugsformål, bilag 2 og bilag 4

⁹ BKG 2019-07-09 nr 732 Anvendelse af bioaske til jordbrugsformål, bilag 4, Skema for deklaration for bioaske

¹⁰ BKG 2019-07-09 nr 732 Anvendelse af bioaske til jordbrugsformål, jf. §17

¹¹ https://www.landbrugsinfo.dk/-/media/landbrugsinfo/Public/D/9/7/vejledning_anvendelse_biokul_landbrugsjord.pdf

men den basiske virkning er lav¹², så for at hæve jordens reaktionstal Rt (og pH) med biokul skal der tilføres meget biokul, hvorfor biokul ikke er en substitut for egentlig kalkning af jordene.

Vilkår 7 er stillet for at undgå en belastning af tungmetaler for markarealerne. Dette vilkår vil afstedkomme, efter vilkår 9, en prøvetagning af landsbrugsarealerne, der skal modtage biokul, hvis arealet f.eks. har modtaget biokul indenfor en femårig periode.

Nærværende tilladelse omfatter kun de miljømæssige forhold, og det forudsættes, at ansøger tillige indhenter øvrige nødvendige tilladelser i henhold til anden lovgivning, hvis dette er nødvendigt.

Gyldighed

Tilladelsen er gyldig straks efter modtagelse. Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet dog bestemme, at klagen har opsættende virkning. En udnyttelse af tilladelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Retsbeskyttelse

Tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19 kan til enhver tid ændres eller tilbagekaldes af kommunen uden erstatning ved risiko for forurening af vandforsyningsanlæg eller ved risiko for miljøbeskyttelse i øvrigt jf. § 20 i miljøbeskyttelsesloven¹. Påbud, forbud og ændringer i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 20¹ kan påklages.

Offentliggørelse

Afgørelsen bekendtgøres ved annoncering på kommunens hjemmeside, www.randers.dk, den 8. april 2025. Derudover orienteres en række interessenter direkte.

Klagevejledning

Der kan efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 11 klages over Kommunalbestyrelsens afgørelse. Klageperioden er 4 uger. Eventuel klage over afgørelsen skal være indgivet senest den 6. maj 2025.

Ansøger, og enhver der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald kan klage over afgørelsen. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i miljøbeskyttelseslovens §§ 99-100¹. Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen.

En klage skal ske til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk.

¹² <https://www.stiesdal.com/wp-content/uploads/2024/09/Stiesdal-SkyClean-biokul-hvidbog-02.09.24.pdf>, afsnit 5.3 om kalkningseffekten

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Privatpersoner der ønsker at klage, skal betale et gebyr på kr. 900. Virksomheder og organisationer skal betale 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Prøvning ved domstolene

Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 101 og planlovens § 62 kan afgørelsen prøves ved domstolene. Sagen skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Underretning om afgørelse

Danmarks Naturfredningsforening dn@dn.dk, randers@dn.dk

Styrelsen for Patientsikkerhed, trvest@stps.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Region Midtjylland, Jord og Råstoffer, jordforurening@ru.rm.dk

Henrik Nørskov Pedersen, hnp@stiesdal.com

Søren Brunn, sbr@frichs-pyrolysis.com

Gårdejer Niels Åge Virenfeldt Nørager

Med venlig hilsen

Sune Colding

Cand. scient., geolog

Vedlagt:

Bilag 1: Ansøgning inkl. kort og VVM-screening, 18. februar 2025.

Bilag 2: Analyseresultater

Dine persondata

I forbindelse med denne skrivelse har Randers Kommune eventuelt registreret oplysninger om dig – få mere at vide via: [Oplysningspligten](#).

Hvis du har fået dette brev som fysisk post, kan du indtaste: <https://www.randers.dk/UMT-oplysningspligt> i din browsers adresselinje.